

A középkori város

9.B

2025.
április 15.

TK 9. 109–112.

Cittadella (Veneto)

1. Középkori város – ?

- egy régió központi települése
- jelentősebb népességszám
- önkormányzat
- kiváltságok
 - speciális jogi helyzet (Ø földesúri kötöttség)
- fal

? (1617)

2. Városok létrejöttét segítő tényezők:

1. kereskedelmi csomópontok mentén (révet és vámot szednek);
2. püspökségek központjai körül
3. uralkodói székhelyek körül
4. római kori előzmények köré
5. hospestelepülésekből is gyakran lett város (pl. Mo.-on) hospes – ?

3. Középkori eu.-i város megszületése

– 11–13. sz.

– az agrárforradalmat követően

L ?

→ árutermelés, pénzgazdálkodás, kereskedelem

város ~ kereskedők és kézművesek autonóm közössége

←
– önkormányzat: saját hatáskörbe tartozó ügyekben a központi hatalomtól független önigazgatási jog

elemei: szabad bíró- és plébánosválasztás → város irányítása
közterhek felosztásának joga
bíráskodási jog

lakosok személyes szabadsága

„A városi levegő szabaddá tesz” – ?

– új társadalmi réteg: a polgárság (főleg kereskedők, kézművesek)

← polgár: akinek háza van a városban

patrícusok meghatározó befolyása

?

Bécs (1493)

4. Városi kiváltságok – ?

– egy összegben adózás

– -nak adózás

Mo.: kir. szab. város – földesúr maga a

≠ mezőváros, bányaváros

– árumegállító jog

– vásártartási jog

– révvám, hídvám ...

Becsült adatok 1300 körül:

- Eu. összes lakosságának kb. 11%-a él városban
- Párizs: kb. 100 000 fő
- Firenze, Velence, Milánó, London: 50–100 000
- Prága: kb. 40 000
- Buda (1500): kb. 13 ezer
- Pest (1500): kb. 6 ezer

5. Város élén: választott bíró / polgármester
választott tanács (= szenátus)

6. Középkori ipar = céh

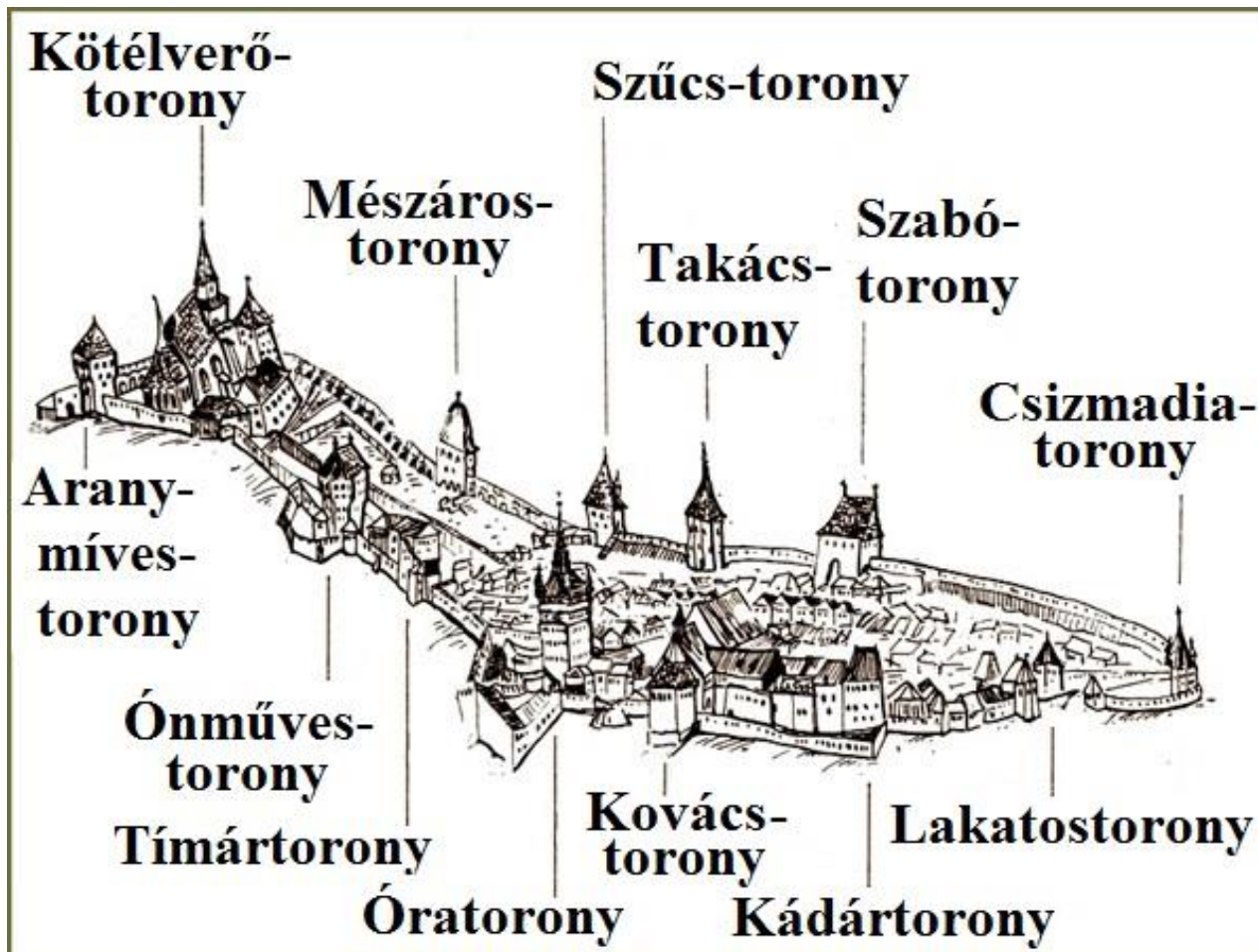
- egy szakma érdekvédelmi szervezete
- minden munkafolyamatot egy ember végez (↔ ?)
- ny-eu.-i városokban, 11/12. sz.-tól
 - └ munkaeszközök száma, munkaidő, inasok száma...
- szigorú szabályok, szabott árak
 - Ø verseny
 - magas minőség
- inas
 - ↓ más városokban tanulással töltött évek
 - legény
 - ↓ mestermunka + vendégség
 - céhmester
 - (létszámkorlát!)
- kontárok üldözése

*Kovácsok táblája
(Sepsiszentgyörgy, Székely
Nemzeti Múzeum)*

– részvétel a város védelmében – ?

Segesvár
/ Schäßburg – ?

Der Stundturm in Schäßburg

7. Távolsági kereskedelem

– levantei – ?

– Hanza-szövetség – ?

balti kereskedővárosok

1161 – 17. sz.

Hamburg, Bréma, Lübeck

Balti-tengeri kikötő

(Elba-Lübeck csatorna)

Lübeck – északnémet téglagótika

